

**Státní
veterinární
správa**

Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat

**Prevence okusování ocásků selat
a ukončení rutinního krácení**

Metodická
příručka SVS

METODIKA

PREVENCE OKUSOVÁNÍ OCÁSKŮ SELAT A UKONČENÍ RUTINNÍHO KRÁCENÍ

Úvodní slovo

Okusování ocasů je považováno za abnormální chování indikující u prasat stres. Příčin okusování ocasů je mnoho, obvykle se jedná především o frustraci z nenaplněných základních potřeb, o nevhodné podmínky ustájení či nevhodný management chovu.

Ačkoliv samotný spouštěcí faktor okusování ocasů zatím zůstává nejasný, řada rizikových faktorů již byla rozpoznána.

V případě, že v chovu dochází k okusování ocasů, musí být v souladu s legislativou provedena analýza rizikových faktorů a následně má dojít ke změně podmínek chovu.

Tato metodika si klade za cíl představit hlavní rizikové faktory, pomoci s jejich analýzou na hospodářství a nastínit možná opatření ke snížení stresu u chovaných prasat. Zároveň slouží jako materiál pro úřední veterinární lékaře provádějící kontrolu dobrých životních podmínek zvířat na hospodářství.

Rutinní krácení ocasů pouze do jisté míry maskuje stres prasat, problém z hlediska dobrých životních podmínek zvířat však neřeší.

Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat stanovuje:

„Krácení ocasu a snižování špičáků se nesmí provádět rutinně, ale pouze v případech prokázaných poranění struků prasnice nebo uší a ocasů ostatních prasat. Dříve než se přistoupí k těmto zákrokům, musí se přijmout jiná opatření, která brání okusování ocasů a jiným poruchám chování, přičemž se berou v úvahu podmínky prostředí a hustota osazení stáje. Z tohoto důvodu se musí změnit nevhodné podmínky prostředí nebo způsob ustájení“.

Okusování ocásků je abnormální chování vznikající jako reakce na stres. Jde o multifaktoriální problém, který nemá jednotné a jednoduché řešení.

Nekrácený a neporušený ocas je ukazatelem dobrých životních podmínek u prasat všech kategorií.

Kde začít a jak předejít okusování ocásků?

Chovatel sleduje chování prasat a zaznamenává rizikové faktory

6 rizikových faktorů:

1. Manipulovatelný materiál
2. Tepelný komfort, kvalita vzduchu, osvětlení
3. Zdravotní stav
4. Soupeření o krmivo a prostor
5. Výživa
6. Čistota prostředí

Analýza rizika

Opatření v chovu

1. Manipulovatelný materiál

“Prasata musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství materiálu, který jim umožňuje etologické aktivity, jako je sláma, seno, dřevo, piliny, houbový kompost, rašelina nebo směsi takových materiálů, které neohrožují zdraví zvířat.” (směrnice Rady 2008/120/EC příloha I, kapitola I)

Prasata jsou inteligentní zvířata a mají zároveň silně vyvinutou potřebu zkoumat své okolí a hledat potravu způsobem zahrnujícím rytí, čichání, kousání a žvýkání. Pokud není tato potřeba uspokojena a zvířatům poskytnut vhodný manipulovatelný materiál (resp. materiál obohacující prostředí) v dostatečném množství, jsou zvířata znuděná a frustrovaná a důsledkem může být okusování ocasů a vznik dalších poruch chování.

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- **Přítomnost manipulovatelného materiálu.**
 - U jednotlivých kategorií
- **Dostupnost manipulovatelného materiálu.**
 - Snadnou přístupnost materiálu všem prasatům, a to k manipulaci rypákem.
 - Umístění předmětů, stav opotřebení
- **Množství manipulovatelného materiálu**
 - Materiálu musí být poskytnuto dostatečné množství. V případě materiálů jako je sláma, seno, dřevo, piliny, apod. nebo směsi těchto materiálů se jedná o takové množství, aby se z něj daly tvořit hromádky. Pokud jde o předměty, měly by být k dispozici minimálně 2 předměty na 18 prasat.
- **Druh manipulovatelného materiálu a jeho vhodnost dle tabulky níže,**
 - Pro posouzení vhodnosti materiálu lze využít *Pracovní dokument útvarů Komise o osvědčených postupech pro předcházení rutinnímu krácení ocasů prasat a poskytování materiálů k obohacení prostředí prasat [SWD (2016) 49 final] – průvodní dokument k doporučení Komise o uplatňování směrnice Rady 2008/120/ES* (dále jen „pracovní dokument Komise“). Aby materiál umožňoval etologické aktivity prasat, musí mít alespoň jednu z následujících charakteristik: být žvýkatelný (prasata do něj mohou kousat), zkoumatelný (prasata v něm mohou rýt), jedlý nebo podobný krmivu (lze konzumovat a očichávat), manipulovatelný (prasata mohou měnit vzhled, polohu nebo strukturu materiálu). Zároveň musí být tento materiál zdravotně nezávadný a bezpečný (měl by být čistý, neměl by být rozkousatelný na malé kousky, ostrý, rozpadnutelný na třísky apod.)

- zdravotní nezávadnost materiálu přijatelná – jaký je vzhled, struktura, složení, původ a biologická bezpečnost, možnosti odbouratelnosti a způsob likvidace)

➤ **Využití manipulovatelného materiálu prasaty**

- Pozorujte a posuďte chování prasat min. po dobu dvou minut – všímají si a dotýkají se zvířata dodaného manipulovatelného materiálu? Vyhodnoťte dle metody posuzování materiálů k obohacení prostředí prasat popsané níže.

Tab. Druhy materiálů k obohacení prostředí prasat podle pracovního dokumentu Komise [SWD (2016) 49 final]. „Vhodné materiály“ lze použít samostatně, „méně vhodné“ a „materiály okrajového významu“ pouze v kombinaci s jinými materiály.

Materiály	Poskytnuté jako	Vhodnost použití	Lze doplnit o...
sláma, seno, siláž, ozdobnice, kořenová zelenina	stelivo	vhodné	lze použít samostatně
zemina	stelivo	méně vhodná	jedlé a žvýkatelné materiály
dřevěné hobliny	stelivo	méně vhodné	jedlé a manipulovatelné materiály
piliny	stelivo	méně vhodné	jedlé a žvýkatelné materiály
houbový kompost, rašelina	stelivo	méně vhodné	jedlé materiály
písek a kameny	stelivo	méně vhodné	jedlé a žvýkatelné materiály
drcený papír	částečné stelivo	méně vhodný	jedlé materiály
dávkované pelety	dávkovač	méně vhodné	v závislosti na množství poskytnutých pelet
sláma, seno nebo siláž	krmítko nebo dávkovač	méně vhodné	zkoumatelné a manipulovatelné materiály
měkké neopracované dřevo, karton, provazy z přírodních materiálů, jutové pytle	předmět	méně vhodné	jedlé a zkoumatelné materiály
válce z lisované slámy	předmět	méně vhodné	zkoumatelné a manipulovatelné materiály
brikety z pilin (zavěšené nebo jinak upevněné)	předmět	méně vhodné	jedlé, zkoumatelné a manipulovatelné materiály
řetězy, guma, měkké umělohmotné trubky, tvrdá umělá hmota, tvrdé dřevo, míče, minerální lizy	předmět	okrajový význam	měly by být doplněny vhodnými a méně vhodnými materiály

Metoda posuzování materiálů k obohacení prostředí prasat (podle pracovního dokumentu Evropské komise)

1. Spočítejte prasata, která prozkoumávají materiál k obohacení svého prostředí (A)
Sledujte také, zda zvířata svými rypáky nebo tlamami manipulují, prozkoumávají nebo žvýkají vhodné nebo méně vhodné materiály (sláma, seno, piliny, houbový kompost, rašelina, stelivo (pokud není součástí krmné dávky) NEBO zda se zvířata svými rypáky nebo tlamami dotýkají jiných materiálů okrajového významu (zavěšené předměty nebo míče)

2. Spočítejte prasata, která interagují s jinými prasaty a s vybavením kotce (B)

Sledujte také, zda se zvířata svými rypáky nebo tlamami dotýkají jiných částí těla jiných prasat, hnoje na podlaze, příslušenství nebo vybavení kotců. Patří sem i žvýkání naprázdno, převalování jazyka atd. (nutné odlišit manipulaci s dodaným manipulovatelným materiálem od samotného krmení nebo napájení – věnujte pozornost chování u krmítek nebo napáječek)

3. Ohodnoťte přístup prasat k manipulovatelnému materiálu

Počet prasat vykonávajících činnost (A) / Počet prasat vykonávajících činnost (A) + (B) = Z

$Z \times 100 = X$ (výsledek v %)

4. Výsledek X srovnajte s níže uvedenou tabulkou

Maximální průzkumné chování	Střední průzkumné chování			Minimální průzkumné chování
100-96,4 %	86,3-68,9 %	68,8-44,5 %	44,4-18,1 %	18,0-0,0 %

Možná opatření v chovu:

- Pokud podle metody posuzování materiálů k obohacení prostředí (viz výše) prasata vykazují **“minimální průzkumné chování”**, je nutné zvážit zavedení odpovídajících změn v ustájení a v používání manipulovatelného materiálu.
- Zvažte **změnu použitého manipulovatelného materiálu** za vhodnější (v souladu s tabulkou Komise výše). Např. kusy dřeva, které nemohou prasata prozkoumávat a/nebo rozkousat během několika dnů, nesplňují minimální požadavky jako jediný manipulovatelný materiál.
- Poskytujte prasatům **větší množství manipulovatelného materiálu**. Pokud se sláma nebo podobné materiály podávají denně, je důležité zajistit, aby bezprostředně před dalším podáním zůstal vždy zbytek materiálu z předcházející dávky.
- **Častěji měňte druh** použitého manipulovatelného materiálu.
- Umístěte manipulovatelný materiál **volně do prostoru a ideálně rovněž v úrovni terénu**, aby mohl být využit co nejvíce prasaty zároveň.
- Aby byl materiál pro prasata atraktivní, **musí být čistý**.
- **Mějte v zásobě** pro případ nouze (např. výskyt střetů) pro zvířata neznámý a atraktivní manipulovatelný materiál.

2. Tepelná pohoda, kvalita vzduchu, osvětlení

“Cirkulace vzduchu, úroveň prašnosti, teplota, relativní vlhkost vzduchu a koncentrace plynů musí být udržovány v limitech, které nejsou pro zvířata škodlivé.” (směrnice 98/58/ES, příloha, bod 10)

„Prasata musí být chována v prostředí s intenzitou světla alespoň 40 luxů po dobu osmi hodin denně“ (směrnice 2008/120/EC příloha I, kapitola I, 2)

Prasata mají velmi omezenou schopnost regulovat tělesnou teplotu, proto je nutné, aby byla chována v teplotně stabilních podmínkách a byl jim zajištěn tepelný komfort. Pro zachování nízké hladiny stresu u prasat a předcházení jejich zdravotním problémům je rovněž zásadní udržet odpovídající vlhkost vzduchu, režim osvětlení a nepřekročit hladinu škodlivých plynů v ovzduší (oxid uhličitý, čpavek).

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- Jakým způsobem je chovaným zvířatům zajištěn tepelný komfort - teplota by neměla kolísat během 24 hodin o více než 4°C, proudění vzduchu by nemělo překročit 0,2 m/s) V létě je potřeba zajistit chlazení (větrání, klimatizace, sprchy apod.), v zimě vytápění (vyhřívání podlahy, podestýlka).
- Zda u zvířat nejsou patrné známky teplotního dyskomfortu nebo respiračních poruch, např. neklid, agrese, shlukování, třes, hraní si s vodou nebo výkaly, znečištění povrchu těla zvířat, poloha zvířat - ležící na boku a/nebo daleko od sebe, snížený příjem krmiva, kašlání, kýchání, záněty spojivek apod.
- Přítomnost a funkčnost zdroje tepla pro selata – v souladu s legislativou musí být pro selata k dispozici zdroj tepla, který neškodí prasnici a který je v případě potřeby použit.
- Zda mají prasata chovaná venku možnost úkrytu nebo přístřešek k zabezpečení ochrany před nepříznivým počasím.
- Zda intenzita osvětlení odpovídá stanoveným parametrům – v souladu s legislativou je nutné dodržovat střídání denního a nočního rytmu a poskytnout prasatům denně alespoň 8 hodin světla s intenzitou 40 luxů.

Možná opatření:

- Vytvořte prasatům možnost volby **nabídkou různých klimatických zón**, resp. nabídkou různých povrchů – rošty, pevná podlaha atd
- **Zajistěte zastínění oken** s přímým slunečním zářením, např. žaluziemi, střešními převisy, instalací zástěn, strukturovaných skleněných oken nebo výsadbou.
- **Optimalizujte chlazení** – např. mlžící systém, chladič podložka, zemní výměník tepla

- **Optimalizujte hospodaření s hnojem** s ohledem na minimalizaci vzniku škodlivých plynů (např. udržování co nejnižší úrovně naplnění hnojných kanálů).
- Lze se inspirovat např. **teplotními limity** stanovenými ve Švýcarsku:
 - ve Švýcarsku jsou stanoveny teplotní limity pro různé kategorie prasat:
 - 24°C - prasata do odstavu
 - 20°C - prasata od odstavu do 25 kg
 - 15°C - prasata od 25 do 60 kg
 - 9°C - prasata nad 60 kg
 - První dny po porodu by selata měla být v prostředí s teplotou nad 30°C.*
 - V případě poklesu teploty pod uvedenou hranici musí mít zvířata v místě pro odpočinek dostatek podestýlky či dodatečné vytápění. V případě teplot nad 25°C je nutné chlazení.*
- Nechte v chovu **změřit stájové plyny** odborníky a optimalizujte dimenzování větracího systému
 - Lze se inspirovat limity pro koncentrace plynů stanovenými ve Švédsku:
 - NH₃ – 10 ppm
 - CO₂ – 3000 ppm
 - H₂S – 0,5 ppm
 - organické znečištění – 10 mg/m³
 - Limity pro koncentrace plynů stanovenými v Německu:
 - NH₃ – 20 ppm (optimum < 15ppm)
 - CO₂ – 3000 ppm (optimum < 2000 ppm)
 - H₂S – 5 ppm (optimum < 3 ppm)

3. Zdravotní stav

"O zvířata se musí starat dostatečný počet zaměstnanců, kteří mají dostatečnou schopnost, znalost a profesionální kompetenci" (směrnice 98/58/ES, příloha, 1)

"Nemocná či zraněná zvířata musí být umístěna ve vhodném prostředí s vhodnou, suchou, pohodlnou podestýlkou" (směrnice 98/58/ES, příloha, 4)

"Selata nesmějí být odstavena dříve než ve stáří 28 dní, ledaže by jinak byly nepříznivě ovlivněny životní podmínky nebo zdravotní stav matky nebo selete. Selata odstavená ve věku nižším než 28 dní mohou být přemístěna pouze do prostoru, který byl před umístěním nové skupiny vyprázdněn, důkladně vyčištěn a vydezinfikován a který byl oddělen od místa, kde jsou drženy prasnice" (Směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola II, C 3)

Dobrý zdravotní stav prasat je velmi důležitý i z hlediska prevence okusování ocásků. Zásadní je každodenní a důkladná kontrola zdravotního stavu prasat prováděná proškolenými zaměstnanci a v případě potřeby přivolání veterinárního lékaře.

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- **Zdravotní stav zvířat, stav kůže a pozici ocásku (svěšený ocásek indikuje stres, potencionální problémy s okusováním ocasu!)**
- **Jak často probíhá kontrola zdravotního stavu zvířat:** Zdravotní stav všech chovaných zvířat musí být kontrolován minimálně 1x denně a zvířata s příznaky onemocnění nebo zranění musí být bezodkladně ošetřena a v případě potřeby umístěna do izolace.
- **Odborné proškolení zaměstnanců a počet zaměstnanců** - Všichni zaměstnanci pečující o prasata musí být k péči o prasata odborně proškoleni viz §12f zákona č.246/1992 Sb..). Je počet zaměstnanců dostatečný na danou halu/sekci na směnu ? Mají v náplni práce dostatečný prostor pro pozorování zvířat? (Pozorování zvířat a včasný zásah jsou zásadní a mohou odhalit problémy s okusováním ocasu v počátku!) Hlásí zaměstnanci možné problémy osobě odpovědné za chov? Přijímají opatření?
- **Izolační boxy** – počet, velikost, kapacita, komfort, reálné využití apod. Na kolik prasat připadá jeden izolační box? (hustota osazení má být poloviční oproti osazení v běžném kotci.) Je připraven k použití alespoň jeden samostatný kotec (pro nemocné, zraněné či agresivní zvíře)?
- **Četnost návštěv chovu veterinárním lékařem a míru vzájemné spolupráce** - záznamy o zdravotním stavu - ošetření, léčba, prevence
- **Provozní záznamy** – záznamy o přírůstcích, ztrátách, úhynech – mortalita po odstavu (doporučený limit: do 5 %).
- **Zpětná hlášení z jatek** – záznamy a opatření

- **Odstav selat** - pokud musí být selata odstavena dříve než ve 28 dnech, jsou přemístěna do důkladně vyčištěného a vydezinfikovaného prostoru? - Selata nesmí být odstavena dříve než ve 28 dnech stárí, ledaže by jinak byla nepříznivě ovlivněna pohoda nebo zdravotní stav matky nebo selete. Selata však mohou být odstavena až o sedm dnů dříve, jestliže jsou přemístěna do prostoru, který je před umístěním nové skupiny vyprázdněn, důkladně vyčištěn a vydezinfikován a který je oddělen od prostorů, kde jsou ustájeny prasnice, aby se minimalizoval přenos nálezů na selata.

Možná opatření:

- Každoroční prohlubující **vzdělávání pro zaměstnance**.
- Zařadit do managementu větší časový **prostor pro sledování zvířat**. Pečlivé pozorování prasnic a selat.
- Zajistit **izolační boxy se suchou a měkkou podestýlkou** pro nejméně 5% odchovávaných selat a prasat ve výkrmu.
- **Dodávky selat z jednoho místa původu**.
- **Pravidelné zaznamenávání ukazatelů dobrých životních podmínek zvířat a zdraví** zvířat specifických pro dané hospodářství.
- **Zintenzivnit spolupráci s veterinárním lékařem a odborným poradcem** s přihlédnutím ke všem dostupným a relevantním údajům, zjištěním a informacím zvířatech (zpětná hlášení z jatek, další ukazatele týkající se zvířat, četnost terapie, laboratorní nálezy, sledování spektra patogenů a v případě potřeby i rezistence, potřebná ošetření a očkování zaznamenána ve zdravotních plánech; výsledky kontrol stájového klimatu, krmiva, pitné vody...).

4. Soupeření o krmivo a prostor

“Využitelná volná podlahová plocha musí odpovídat dané kategorii prasete chovaného ve skupině” (směrnice 2008/120/ES, článek 3, 1. a)

“Prasata musí být chována ve stálých skupinách. Prasata musí mít adekvátní možnosti úniku nebo ukrytí před ostatními prasaty. Musí být přijímána opatření bránící vzájemným střetům.” (směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola II, D 1, 2)

“Zařízení ke krmení a napájení musí být projektováno a umístěno tak, že jsou minimalizovány škodlivé dopady soupeření mezi zvířaty” (směrnice 98/58/ES, příloha 17)

„Všechna prasata starší než dva týdny musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství čerstvé vody“ (směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 7)

„Všechna prasata musí být krmena alespoň jednou denně. Jestliže jsou ustájena ve skupinách a nemohou se sytit podle libosti nebo nemají k dispozici automatický krmný systém, musí mít každé prase přístup ke krmivu ve stejnou dobu jako ostatní prasata ve skupině“ (směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 6)

Objeví-li se příznaky silných střetů, je třeba ihned vyšetřit příčiny a přijmout vhodná opatření, například, je-li to možné, poskytnout jim větší množství slámy nebo jiných materiálů k odvedení pozornosti. Ohrožená zvířata nebo výjimečně agresivní zvířata musí být ustájena odděleně od skupiny. (směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola II, D,3)

Soupeření je významný stresový faktor, který může být spouštěčem okusování ocásků. Výzkumy ukázaly, že prasata užívají řeč těla aby předešla konfliktům. Pro řešení konfliktů je však také zásadní dostatek prostoru. Velikost poskytnutého prostoru rovněž ovlivňuje další parametry jako možnost odpočinku a kvalitu ovzduší. Prasata potřebují mít možnost rozčlenit si prostor na jednotlivé zóny: pro odpočinek, aktivitu a vyměšování.

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- **Velikost prostoru pro zvířata:** Podle § 3 odst. 2 vyhlášky 208/2004, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat musí využitelná volná podlahová plocha pro každé odstávče nebo chovného běhouna a prase ve výkrmu chované ve skupině, s výjimkou zapuštěných prasniček a prasnic, činit minimálně:
 - a) pro prase o živé hmotnosti do 10 kg 0,15 m²,
 - b) pro prase o živé hmotnosti od 10 kg do 20 kg 0,20 m²,
 - c) pro prase o živé hmotnosti od 20 kg do 30 kg 0,30 m²,
 - d) pro prase o živé hmotnosti od 30 kg do 50 kg 0,40 m²,
 - e) pro prase o živé hmotnosti od 50 kg do 85 kg 0,55 m²,
 - f) pro prase o živé hmotnosti od 85 kg do 110 kg 0,65 m²,
 - g) pro prase o hmotnosti vyšší než 110 kg 1,00 m².

- **Umožňuje prostor všem zvířatům v kotci současnou polohu vleže?**
- **Stav kůže:** jsou na zvířatech patrné známky poranění – soubojů?
- Daří se zachovávat **stabilní a co nejvíce hmotnostně vyrovnané skupiny selat** a nedochází (především u selat po odstavu) ke zbytečnému míchání skupin?
- Způsob odstavu a seskupování zvířat, zajištění izolace agresorů/napadených zvířat
- Mají všechna zvířata v případě jiného než adlibitního systému krmení **možnost přístupu ke krmivu současně?** (podle zkušeností počítat při stanovení délky krmného žlabu se 17-22 cm na jedno sele/prase ve výkrmu).
- Jsou zvířata krmena vhodnou stravou v dostatečném množství? (zdroj krmiva – vlastní nebo komerční směs, deklarované složení pro danou kategorii a věk, používaná aditiva a doplňkové krmení)
- Je všem prasatům zajištěn **stálý přístup k napájení?** Na kolik prasat připadá jedna napáječka? (legislativní požadavek je 1 napáječka na maximálně 16 prasat)
Poznámka: Použití krmiva v tekuté formě (mimo náhražky mléka u selat ve stáří do 2 týdnů) se nepovažuje za napájení.

Možná opatření:

- **Snížit hustotu osazení v kotci** čímž se zvětší prostor pro každé jedno zvíře (s ohledem na velikost skupiny a roční období).
- **Vytvářet chovné a výkrmové skupiny** z malého počtu vrhů. Vyvarovat se přeskupování.
- **Zkontrolovat**, zda na místech krmení nejsou **projevy konkurenčního chování**.
- Zvětšit krmnou plochu/vytvoření dalších krmných míst přičemž **znamená-li zvětšení krmné plochy zmenšení podlahové plochy, je nutné snížit počet prasat v kotci**.
- Poměr krmných míst 1:1 alespoň na začátku fáze odchovu selat (např. další žlaby v kotci, které budou k dispozici, dokud si zvířata nezvyknou na změněný příjem krmiva).
- Nabídka objemového krmiva navíc (krmení, u kterého se zvířata zaměstnají).
- Konstruovat kotce tak, aby poskytovaly **možnost úniku** – vyvýšené platformy, přepážky atp.
- **Zvýšit počet napáječek v kotci** (lépe 12 či 10 prasat na jednu napáječku). Nabídnout další otevřené napáječky zejména na začátku fáze odchovu selat.
- **Pravidelná kontrola průtoku vody – doporučené průtoky:**
 - a) selata: 0,4-0,5 l/min
 - b) odstávčata: 0,5-0,7 l/min

- c) prase ve výkrmu o živé hmotnosti do 50 kg: 0,6-1,0 l/min,
- d) prase ve výkrmu o živé hmotnosti od 50 kg do 80 kg: 0,8-1,2 l/min,
- e) prase ve výkrmu o živé hmotnosti od 80 kg do 120 kg: 1,2-1,8 l/min.
- **Prostorové oddělení napájecích míst** nebo umístění napájecích míst v oblasti aktivity zvířat tak, aby se zabránilo zablokování napájecích míst ležícími zvířaty.
- **Kontrola kvality napájecí vody** a posouzení výsledků s odborníkem, případná úprava.
- **Čištění a dezinfekce pitného systému** v prázdných stájích (odstranění biofilmu v potrubích).
- **Systém prevence znečištění otevřených napáječek.**
- **Kontrola kvality vzorků krmiva** a posouzení odborníkem.
- Čištění krmného systému a zásobníků krmiva.
- **Objeví-li se příznaky silných střetů, je nutné ihned vyšetřit příčiny a přijmout vhodná opatření.** Například, je-li to možné, poskytnout jim větší množství slámy nebo jiných materiálů k odvedení pozornosti. Ohrožená zvířata nebo výjimečně agresivní zvířata musí být ustájena odděleně od skupiny.

5. Výživa

“Zvířata musí být krmena plnohodnotnou stravou vhodnou pro jejich věk a druh, strava je jim podávána v dostatečném množství, aby je udržela v dobrém zdraví a uspokojila jejich nutriční požadavky” (směrnice 98/58/ES příloha č. 2, bod 14)

Je prokázáno, že zvýšené okusování ocásků může být způsobeno např. nedostatkem sodíku, bílkovin a některých aminokyselin (zejména tryptofan, lyzin) v krmné dávce. Proto je nutné kontrolovat složení krmiva, které by mělo být přizpůsobeno dané kategorii.

Krmivo musí obsahovat min. 4 % vlákniny, minerální látky a esenciální aminokyseliny. Musí mít vhodnou konzistenci pro danou kategorii a být podáváno ve stanovených intervalech. Nesmí být náhle změněno složení krmiva.

Optimálně vyvážená krmná dávka znamená zdravá prasata s dobře fungujícími střevy. Nemocná prasata = stresovaná prasata. Stres může vyvolat okusování ocásků.

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- **Nutriční složení krmiva** – porovnání s doporučeními vydanými odborníky nebo chovatelskými svazy, konzultace s dodavatelem/výrobcem krmiva.
- **Zkoumání složek krmiva** z hlediska **zvýšené kontaminace** mykotoxiny, použití látek vážících toxiny
- **Kvalitu vody**
- **Znečištění napáječek**
- **Zpětná hlášení z jatek** – patoanatomické nálezy na střevech a žaludku.

Možná opatření:

- **Konzultace s ošetřujícím veterinárním lékařem (zooteknikem).**
- **Intenzivní čištění** krmných zařízení (např. míchacích nádob) a krmných sil v pravidelných intervalech – problémy způsobené nedostatečnou hygienou krmiva můžou vést ke změnám v chutnosti krmiva a tím i snížení krmné dávky.
- **Pravidelná analýza vzorků krmiva** a projednání výsledků s veterinárním lékařem/poradcem v chovu.
- **Použití vysokého podílu ječmene a ideálně i ovsa** v krmné dávce, optimalizace stupně mletí (např. přechod na moučkové krmivo).
- **Trvalý přístup k objemnému krmení** (nap. vojtěška, seno, kukuřičná siláž).
- **Pravidelné čištění/dezinfekce pitného systému** v prázdných stájích aby se odstranil biofilm v potrubí a pokud možno se zabránilo tvorbě nového.
- **Snížení obsahu zárodků v pitné vodě**, např. průběžným přidáváním vhodných látek (např. oxidu chloričitého, organických kyselin).

6. Čistota prostředí

“Ustájení pro prasata musí být fyzicky a tepelně pohodlné, vybavené řádným odtokem a čisté, které umožňuje všem zvířatům současně polohu vleže ” (směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 3)

Pokud má prase příležitost, je čistotným zvířetem. Prase musí mít možnost rozčlenit si kotec na několik různých zón, především na zónu pro odpočinek, zónu pro příjem potravy a zónu pro defekaci. Podlaha musí být pravidelně čištěna. Nadměrné znečištění prasat = teplotní diskomfort, stres a možné zdravotní problémy.

Při vysokých teplotách nebo teplotním stresu může znečištění těla prasat vzniknout válením se v trusu, kdy zvířata vyhledávají možnosti ochlazení. Pokud je teplota vzduchu ve stáji optimální, může nadměrné znečištění těla poukazovat na příliš stísněný či znečištěný prostor pro ležení. Nemocná zvířata jsou také často vytlačována z míst pro ležení a zalehnou na místech znečištěných trusem. Nedostatečná zoohygiena může vést k infekci choroboplodnými zárodky.

Prostor pro ležení – Všechna zvířata musí mít možnost současně a nerušeně ležet, upřednostňují měkký, suchý, čistý a optimálně temperovaný prostor k ležení.

Prostor ke žraní/aktivitám – Prostor ke krmení by měl nabídnout dostatek prostoru, aby mohla pokud možno žrát všechna zvířata zároveň a nevznikaly konkurenční boje.

Prostor pro vyměšování – By měl být jasně oddělen a pokud možno vzdálen od prostoru pro ležení.

V rámci analýzy rizika vyhodnoťte:

- zda je místo pro odpočinek zvířat čisté a suché
- zda mohou všechna zvířata současně ulehnout
- čistotu povrchu těla
- hladinu amoniaku (doporučený limit NH_3 : 10 ppm).

Možná opatření:

- **Rozdělení kotce na jednotlivé zóny** lze napomoci různými prvky a různým typem podlah – např. výškové rozdíly podlahy, rošty a pevná podlaha atp.
- Nejlépe požadavky na prostor k ležení splňuje **souvislá vrstva suché čisté podestýlky**. Prostor pro ležení by měl být chráněn před průvanem a ideálně být ze tří stran obklopen stěnami.

- **Atraktivitu odpočinkové zóny** lze zvýšit např. krytem, dodatečným zdrojem tepla nebo dělící stěnou.
- Prostor by měl nabídnout dostatek místa pro neomezený pohyb a bezpečnou podlahu. Optimální je, pokud je tato plocha alespoň částečně zajištěna výběhem. V tomto prostoru by měl být k dispozici manipulovatelný materiál.
- Prostor pro vyměšování by měl být jasně oddělen a pokud možno vzdálen od prostoru pro ležení. Prasata se vyprazdňují převážně na vlhkou podlahu na hranici teritoria. Toto chování lze využít tím, že se tam nainstalují napáječky (z hygienických důvodů neotevřené nádoby) a možnost průhledu do sousedního kotce.

Závěr

Výše uvedené příklady možných opatření pro zlepšení podmínek chovu nebo zlepšení řízení chovu slouží jako pomůcka pro chovy, kde je stále nezbytné kupírovat ocásky nebo kde jsou prasata s kupírovanými ocásky ustájena. Cílem je upustit od těchto postupů v budoucnu.

Rizikové faktory, a tedy i potřebná optimalizační opatření se mohou v jednotlivých chovech značně lišit.

Proto je důležité, aby **chovatelé provedli analýzu rizik a vypracovali individuální akční plán**, pokud možno s pomocí externího poradenství, pro každý chov, halu a/nebo technologii.

Při výběru optimalizačních opatření je třeba vzít v úvahu zejména konkrétní podmínky na daném hospodářství.

Kritéria shody s požadavky týkajícími se předcházení okusování ocasů prasat (jak stanoví příloha I směrnice 2008/120/ES) a současně snížení potřeby rutinního krácení ocasů

Sledovaný parametr	Požadavek legislativy	Kritéria shody
Manipulovatelný materiál	„prasata musí mít trvalý přístup k dostatečnému množství prozkoumatelného a manipulovatelného materiálu“ <i>směrnice 2008/120/EC příloha I, kapitola I, 4 §3 odst. 9 vyhlášky č. 208/2004 Sb.</i>	Přítomnost a přístupnost dostatečného množství vhodného manipulovatelného materiálu.
Tepelný komfort, kvalita vzduchu, osvětlení	„cirkulace vzduchu, úroveň prašnosti, teplota, relativní vlhkost vzduchu a koncentrace plynů musí být udržovány v limitech, které nejsou pro zvířata škodlivé“ „prasata musí být chována v prostředí s intenzitou světla alespoň 40 luxů po dobu osmi hodin denně“ <i>směrnice 98/58/EC příloha, 10 směrnice 2008/120/EC příloha I, kapitola I, 2 §1b odst. 1 vyhlášky č. 208/2004 Sb.</i>	Způsoby ventilace, vytápění, možnosti chlazení, nastavení teplotních podmínek, frekvence kontroly a evidence teploty a relativní vlhkosti v hale/sekcích Způsob měření/ověření stájových plynů Zdroj tepla pro selata. Nastavení světelného režimu a jeho kontroly
Zdravotní stav	„o zvířata se musí starat dostatečný počet zaměstnanců, kteří mají dostatečnou schopnost, znalost a profesionální kompetenci“ „nemocná či zraněná zvířata musí být umístěna ve vhodném prostředí s vhodnou, suchou, pohodlnou podestýlkou“ „zvláštní ustájení pro selata odstavená ve věku nižším než 28 dní, které je separováno od místa, kde jsou drženy prasnice“ <i>směrnice 98/58/ES, příloha, 1 směrnice 98/58/ES, příloha, 4 směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola II, C 3 §11 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §12f odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., §12 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb. §12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb. § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb. §5 odst. 1 písm. d), i) zákona č. 166/1999 Sb.,</i>	Dostatečný počet zaměstnanců. Záznam o proškolení všech zaměstnanců pečujících o zvířata. Způsob kontroly, frekvence návštěv zootechnika a veterinárního lékaře, první pomoc, ošetření a jiná opatření Záznamy o léčbě Minimálně jeden samostatný kotec připravený k použití (pro nemocné, zraněné či agresivní zvíře). Popis postupu odstavu Doklad o provedení dezinfekce kotce pro umístění selat odstavených dříve než ve 28 dnech. Evidence a hodnocení provozních výsledků, % úhynů/ztrát/přírůstků u kategorií v jednotlivých zástavech za

Sledovaný parametr	Požadavek legislativy	Kritéria shody
	§3 odst. 5 vyhlášky č. 208/2004 Sb., §3 odst. 17 písm. c) vyhlášky č. 208/2004 Sb., §12a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., §3 odst. 8 písm. a) vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 16 písm. c) vyhlášky č. 208/2004 Sb.	sledované období, konverze krmiva, doba výkrmu.
Soupeření o krmivo a prostor	„využitelná volná podlahová plocha musí odpovídat dané kategorii“ „odchov ve stálých skupinách; jsou-li prasata smíšena, měla by mít dostatek možností uniknout nebo se ukrýt před jinými prasaty; při agresí přijmout opatření“ „objeví-li se příznaky silných střetů, je třeba ihned vyšetřit příčiny a přijmout vhodná opatření, například, je-li to možné, poskytnout jim větší množství slámy nebo jiných materiálů k odvedení pozornosti. Ohrožená zvířata nebo výjimečně agresivní zvířata musí být ustájena odděleně od skupiny.“ „zařízení ke krmení a napájení musí být projektováno a umístěno tak, že jsou minimalizovány škodlivé dopady soupeření mezi zvířaty“ „trvalý přístup prasat starších než 2 týdny k dostatečnému množství čerstvé vody“ „všechna prasata musí být krmena alespoň jednou denně. Jestliže jsou ustájena ve skupinách a nemohou se sytit podle libosti nebo nemají k dispozici automatický krmný systém, musí mít každé prase přístup ke krmivu ve stejnou dobu jako ostatní prasata ve skupině“ směrnice 2008/120/ES, článek 3, 1 a) směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola II, D 1, 2, 3 směrnice 98/58/ES, příloha, 17 směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 7 směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 6 §12b písm. c) zákona č. 246/1992 Sb. §12b písm. a) zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 8 písm. a) vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 10 vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 11 vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 17 písm. a) vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 17 písm. b) vyhlášky č. 208/2004 Sb.	Minimální obsah podlahové plochy dle směrnice: do 10 kg: 0,15 m² 10 - 20 kg: 0,20 m² 20 - 30 kg: 0,30 m² 30 - 50 kg: 0,40 m² 50 - 85 kg: 0,55 m² 85 - 110 kg: 0,65 m² nad 110 kg: 1,00 m² Stav podlah/podestýlky, prostor pro odpočinek/ležení Vyrovnanost skupin, chování zvířat, případné znečištění zvířat V případě jiného než adlibitního krmného systému možnost současného přístupu všech prasat ke krmivu. Možnost neomezeného přístupu k vodě. Způsob odstavu a seskupování zvířat chovatelem, záznamy o zraněních, způsob sledování a zajištění izolace agresorů/napadených zvířat

Sledovaný parametr	Požadavek legislativy	Kritéria shody
Výživa	„zvířata musí být krmena plnohodnotnou stravou vhodnou pro jejich věk a druh, strava je jim podávána v dostatečném množství, aby je udržela v dobrém zdraví a uspokojila jejich nutriční požadavky“ <i>směrnice 98/58/EC příloha č. 2, bod 14 §12b písm. a) zákona č. 246/1992 Sb.</i>	Vyvážená krmná denní dávka vhodné struktury. Způsob krmení. Aditiva a doplňkové krmení. Výživný stav zvířat. Zdravotní a provozní záznamy.
Čistota prostředí	„ustájení pro prasata musí být fyzicky a tepelně pohodlné, vybavené řádným odtokem, a čisté, které umožňuje všem zvířatům současně polohu vleže“ <i>směrnice 2008/120/ES, příloha I, kapitola I, 3 §12a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 8 písm. a vyhlášky č. 208/2004 Sb.</i>	Čisté a suché místo pro odpočinek zvířat. Přiměřeně čistá zvířata. Možnost ulehnutí všech zvířat současně

CZ hospodářství:		
Název subjektu:		
Zaměření chovu (chov/výkrm):		
Způsob chovu (technologie):		
Plemeno:		
Číslo haly	Kategorie	Kapacita/počet
Poznámky		

Kontrolní body	Možnosti			Legislativa
Chovatelské zákroky – krácení ocásků				
Je prováděno krácení ocasů na hospodářství?	☐ ANO	☐ NE	☐ Částečně	§3 odst. 12 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (uvést rozsah, kategorie, podmínky a postupy chovatele):				
Jsou chována prasata s krácenými ocasy na hospodářství?	☐ ANO	☐ NE	☐ Částečně	§3 odst. 12 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (uvést původ zvířat, rozsah, kategorie, podmínky a postupy chovatele):				

Analýza rizika a záznamy chovatele				
Jsou doloženy důkazy o poranění ocasů?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 12 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (období, rozsah a obsah záznamů, kategorie, postupy chovatele):				
Je chovatelem prováděna chovatelem periodická analýza rizika?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 12 vyhlášky č. 208/2004 Sb. Doporučení Komise (EU) 2016/336
Popis zjištění (analýza rizik v chovu, analýza faktorů vedoucích k poranění, období, rozsah a obsah dokumentace, kategorie zvířat, vhodnost zkoumaných kritérií, frekvence hodnocení, datum poslední analýzy):				
Jsou přijímána na základě analýzy rizika opatření?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 12 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (období, rozsah, kategorie, podmínky a postupy chovatele, nastavení lhůt pro realizaci):				

Manipulovatelný materiál				
Je přítomný manipulovatelný materiál?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 9 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (druh u jednotlivých kategorií, umístění, kombinace):				
Je druh materiálu vhodný pro uplatnění aktivit zvířat?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 9 vyhlášky č. 208/2004 Sb. Doporučení Komise (EU) 2016/336
Popis zjištění (druh u jednotlivých kategorií, složení, vhodný/méně vhodný/okrajový, používané kombinace, frekvence obměňování, průzkumné chování v čase posouzení):				
Je materiál prasatům dostupný a v dostatečném množství?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 9 vyhlášky č. 208/2004 Sb. Doporučení Komise (EU) 2016/336
Popis zjištění (množství na zvíře/box, umístění, stav opotřebení):				

Je čistota, bezpečnost, zdravotní nezávadnost materiálu přijatelná?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 9 vyhlášky č. 208/2004 Sb. Doporučení Komise (EU) 2016/336
Popis zjištění (vzhled, struktura, složení, původ, biologická bezpečnost, odbouratelnost, likvidace):				

Mikroklima (tepelný komfort, kvalita vzduchu, osvětlení)				
Jsou cirkulace vzduchu a úroveň prašnosti v limitech, které nejsou pro zvířata škodlivé?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§1b odst. 1 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (způsob měření/ověření proudění vzduchu, prašnost, používané materiály zvyšující prašnost, čistota konstrukcí, chování zvířat v čase posouzení, záznamy o zdravotním stavu – respirační potíže, záněty spojivek apod.):				

Je teplota a relativní vlhkost udržována v limitech vhodných pro danou kategorii zvířat?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§1b odst. 1 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (způsob a frekvence kontroly a evidence teploty a relativní vlhkosti v hale/sekcích, kolísání teplot během 24hod, teplota/RH v čase posouzení, typ větrání/klimatizace, typ vytápění, možnosti chlazení, lokální vytápění – zdroj tepla pro selata, použití podestýlky; chování a seskupení zvířat v čase posouzení – příznaky tepelného dyskomfortu, záznamy o zdravotním stavu – respirační potíže apod.):				
Jsou koncentrace plynů udržovány v limitech, které nejsou pro zvířata škodlivé?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§1b odst. 1 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (způsob měření/ověření stájových plynů, stav konstrukcí, naměřené hodnoty plynů CO₂/NH₃ v čase posouzení, chování zvířat v čase posouzení, záznamy o zdravotním stavu – respirační potíže, záněty spojivek apod.):				

Je hlučnost udržována v limitech, které nejsou pro zvířata škodlivé?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 6 vyhlášky č. 208/2004 Sb. §1b odst. 1 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění: (způsob a kontroly hlučnosti, náhlé zvuky a zvuky technologií v čase posouzení, chování a seskupení zvířat v čase posouzení – příznaky stresu, záznamy o zdravotním stavu):				
Je světelný režim správně nastaven a je nastaveno dostatečné osvětlení pro zvířata?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 7 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (popis světelného režimu a používané intenzity osvětlení, kontrola nastavení režimu, intenzita osvětlení na úrovni prasat v čase posouzení, chování a seskupení zvířat v čase posouzení):				

Mají zvířata chovaná venku možnost úkrytu k ochraně před nepříznivým počasím?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12a odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 13 písm. a vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (popis přístřešku nebo možnosti úkrytu):				

Zdravotní stav				
Jsou zaměstnanci pečující o prasata v dostatečném počtu, proškolení a kompetentní?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12f odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §12 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (počet zaměstnanců na danou halu/sekci na směnu, kvalifikace a zkušenosti zaměstnanců, způsob a frekvence školení, posouzení znalostí a schopností):				
Je prováděna pravidelná a dostatečná kontrola zdravotního stavu zvířat?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§11 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999Sb.
Popis zjištění (způsob kontroly, frekvence návštěv zootechnika a veterinárního lékaře, první pomoc, ošetření a jiná opatření při zjištění zdravotních potíží):				
Je zdravotní stav zvířat umístěných v běžných kotcích vyhovující?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§ 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999Sb. §12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (chování a seskupení zvířat v čase posouzení – příznaky poruch zdravotního stavu, příznaky stresu, viditelná zranění, stav kůže a pozice ocásku, stav struků u prasnic, kulhání záznamy o zdravotním stavu, záznamy o přírůstcích, ztrátách, úhynech):				

Jsou záznamy o léčbě dostatečné, dá se z nich usuzovat celkově dobrá úroveň zdravotní stavu zvířat?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§5 odst. 1 písm. d), i) zákona č. 166/1999 Sb. §12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (způsob vedení záznamů, záznamy za poslední období - % nemocných zvířat a nejčastější potíže, způsoby léčby, zpětné hlášení z jatek, prevence):				
Jsou k dispozici vhodné izolační boxy v dostatečném počtu?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (počet boxů, umístění, velikost a vybavení izolačního boxu, počet prasat na jeden box, obsazenost boxu v čase posouzení):				
Jsou agresivní prasata, prasata napadená jinými prasaty, prasata nemocná či poraněná umístěna v izolačních kotcích s vhodnou, suchou a pohodlnou podestýlkou?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 5 vyhlášky č. 208/2004 Sb. §3 odst. 17 písm. c) vyhlášky č. 208/2004 Sb. §12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb. §12a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 8 písm. a vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (nález poškozených zvířat vyžadujících izolaci v běžných kotcích, využití boxu v čase posouzení, zdravotní stav a chování izolovaných zvířat v čase posouzení, kvalita nastlání v boxu):				

Jsou prasata umístěná v izolačním boxu ošetřena/sledována SVL	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12 odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb. §4 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.
Popis zjištění (označení boxu, rozsah a frekvence záznamů):				
Je prováděn odstav ve 28 dnech stáří?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 16 písm. c vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (popis postupu odstavu, zachovávání skupin, popis přípravy prostředí, příčiny případného raného odstavu, popis prostoru pro odstavená selata):				
Pokud je odstav prováděn dříve než ve 28 dnech, jsou dodrženy podmínky pro předčasný odstav?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 16 písm. c vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (příčiny a popis raného odstavu):				
Je míra mortality po odstavu vyhovující (do 5%)?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§4 odst. 1 písm. b zákona č. 166/1999 Sb.
Popis zjištění (způsob odstavu, % úhynů u jednotlivých vrhů za sledované období):				

Je možné z provozních výsledků usuzovat na celkově dobrou úroveň zdravotní stavu zvířat?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§4 odst. 1 písm. b zákona č. 166/1999 Sb.
Popis zjištění (způsob vedení záznamů a hodnocení provozních výsledků, % úhynů/ztrát/přírůstků u jednotlivých kategorií v jednotlivých zástavech za sledované období, konverze krmiva, doba výkrmu, odbyt apod.):				

Soupeření o krmivo a prostor				
Odpovídá využitelná volná podlahová plocha minimálním standardům daným legislativou?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (posouzení velikosti využitelné plochy na jedno zvíře v dané hmotností kategorii, způsob sledování a záznamů hmotností chovatelem, chování zvířat v čase posouzení, případné znečištění zvířat, stav podlah):				
Mohou všechna zvířata zaujmout zároveň polohu vleže?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 8 písm. a) vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (posouzení velikosti využitelné plochy na jedno zvíře v dané hmotností kategorii, stav podlah/podestýlky, prostor pro odpočinek/ležení, chování zvířat v čase posouzení, případné znečištění zvířat):				
Jsou prasata chována ve stálých skupinách?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 17 písm. b) vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (způsob odstavu a seskupování zvířat chovatelem, záznamy o zraněních, způsob sledování a zajištění izolace agresorů/napadených zvířat):				

Jsou selata po odstavu chována ve hmotnostně vyrovnané skupině?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 17 písm. a) a b) vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (homogenita skupiny v čase posouzení, způsob sledování a záznamů hmotností chovatelem, postupy a opatření chovatele):				
Je zajištěno krmení způsobem, aby bylo minimalizováno soupeření mezi zvířaty?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12b písm. c) zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (způsob krmení, typ krmítek, dostupnost, počet/délka krmného žlabu na zvíře, chování prasat při krmení, příznaky zápasů/stav kůže, způsob sledování a opatření chovatele):				
Mají prasata přístup ke krmivu ve stejnou dobu jako ostatní ve skupině?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 10 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (dostupnost, počet/délka krmného žlabu na zvíře, chování prasat při krmení, způsob sledování a opatření chovatele):				

Všem prasatům zajištěn stálý přístup k napájení?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§3 odst. 11 vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (způsob napájení, typ a dostupnost napáječek/počet prasat na napáječku, čistota napájecí vody v čase posouzení, funkčnost napáječek v čase posouzení, chování zvířat v čase posouzení, kontrola napájecích systémů v zimních měsících chovatelem):				
Jsou zvířata krmena vhodnou stravou v dostatečném množství?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12b písm. a) zákona č. 246/1992 Sb.
Popis zjištění (zdroj krmiva – vlastní nebo komerční směs, zásoby krmiva a deklarované složení vhodné pro danou kategorii a věk, typy krmiv a postupy použití u jednotlivých kategorií, způsob krmení, aditiva a doplňkové krmení, namátkově kvalita krmení v čase posouzení, výživný stav zvířat v čase posouzení, konzistence trusu, zdravotní a provozní záznamy - konverze krmiva a přírůstky):				

Čistota prostředí				
Je ustájení fyzicky a tepelně pohodlné s řádným odtokem?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 8 písm. a vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (popis stavu, konstrukce a čistoty podlah, popis podestýlky, typ a stav odtoku, využitelná plocha):				
Jsou prasata nadměrně znečištěna?	☐ ANO	☐ NE	☐ Jiné	§12a odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb. §3 odst. 8 písm. a vyhlášky č. 208/2004 Sb.
Popis zjištění (popis čistoty povrchu těla, tepelné podmínky, stájové plyny – viz také mikroklima):				

Datum:

Za chovatele zpracoval:

Datum:

Za KVS kontroloval:

**Státní
veterinární
správa**